

## Tiltalefrafald mod børneforsorg

Af KARL O. CHRISTIANSEN og L. NORDSKOV NIELSEN.

### I. INDLEDNING.

Kriminalpolitiske foranstaltningers effektivitet kan ikke måles *alene* ved de opnåede behandlingsresultater (resocialisering i videre forstand) eller (negativt og snævert) ved hyppigheden af recidiverede lovovertrædere. En række andre hensyn, som ikke kommer til udtryk i recidivtallene, må tilgodeses. Knut Sveri har med rette understreget dette synspunkt ved en behandling af spørgsmålet om børneværnenes virksomhed.<sup>1)</sup> Mere generelt kan man sige, at en social institution er effektiv i den udstrækning, den udfører de opgaver, lovgiveren har pålagt den.

Den vægt, man i kriminalpolitikken nu om stunder lægger på de specialpræventive hensyn, medfører imidlertid, at recidivundersøgelser må betragtes som betydningsfulde bidrag til en mere almindelig vurdering af effektiviteten. Dette gælder navnlig om foranstaltninger overfor unge lovovertrædere; for disse er sanktionsvalget overvejende specialpræventivt bestemt.

I Danmark er tiltalefrafald praktisk talt den eneste anvendte kriminalretlige reaktion overfor de 15—17-årige. I året 1953, der er lagt til grund for den nedenfor omtalte undersøgelse, dømtes således ifølge den officielle kriminalstatistik kun 62 personer (57 mænd og 5 kvinder) i den nævnte aldersgruppe for straffelovsovertrædelser; heraf idømtes 36 dagbøder, 16 betinget straf og 18 ungdomsfængsel. Ifølge årsberetningen for 1953 fra Landsnævnet for børneforsorg er 360 sager afgjort med tiltalefrafald efter retsplejelovens § 723 enten uden vilkår eller mod vedtagelse af dagbøder. I de resterende sager — og det er langt de fleste, ifølge denne undersøgelse 762 personer — har reaktionen været tiltalefrafald efter straffelovens § 30, der i stk. 1, 1. pkt., bestemmer: „For lovovertrædelser, begåede af personer mellem 15 og 18 år, kan påtalemyndigheden bestemme, at påtale bortfalder på betingelse af, at den pågældende undergives børneforsorg eller undtagelsesvis i et nærmere angivet tidsrum, der kan strække sig til det fyldte 21de år, undergives anden betryggende forsorg. Forinden afgørelse om vilkårene for tiltalefrafald træffes, indhentes i regelen vedkommende børneværns erklæring.“ Den i bestemmelsen omtalte „anden betryggende forsorg“, der i praksis i almindelighed er tilsyn af Dansk forsorgsselskab, anvendes navnlig, når den pågældende efter lovovertrædelser, men før

<sup>1)</sup> Knut Sveri, Barnevernets effektivitetsproblem, Socialt Arbeid, 1958, p. 198.

statsadvokatens resolution er fyldt 18 år og derfor ikke kan undergives børneforsorg, medmindre børneværnsudvalget har truffet bestemmelse herom før det fyldte 18. år.

Også med hensyn til de 18—20-årige lovovertredere spiller tiltalefrafald mod børneforsorg en ikke uvæsentlig rolle. Efter forsorgslovens § 150 kan tiltale mod personer, der er anbragt i opdragelseshjem eller er udskrevet under tilsyn, undlades. Ifølge nærværende undersøgelse var der i 1953 i aldersklassen 18—20 år 230 unge, der fik meddelt tiltalefrafald. Som antydnet ovenfor kan bestemmelse om iværksættelse af børneforsorgsforanstaltninger efter forsorgsloven vel kun træffes overfor personer, der er under 18 år, men forsorgen kan forlænges indtil det 21. år.

Uanset den betydning tiltalefrafald mod børneforsorg har som kriminalretlig reaktion, foreligger der ikke nogen mere omfattende undersøgelse af, hvorledes det går de unge, der får meddelt tiltalefrafald.<sup>2)</sup> Enkelte undersøgelser af mere speciel karakter, der er foretaget her i landet, skal kort omtales.

I Overinspektionen for børneforsorgen har man på grundlag af indberetninger fra opdragelseshjemmene i en årrække udarbejdet statistikker over institutionsanbragte børns og unges senere sociale tilpasning. Der er ved disse opgørelser skelnet mellem:

- I. God udvikling, hvorved forstås dels god erhvervsmæssig tilpasning, dels „god udvikling i moralsk henseende, selv om der måtte være visse arbejdsvanskeligheder.“
- II. Mindre god udvikling på grund af svigtende evner eller helbred, svigtende energi, eller moral.
- III. Slet udvikling, karakteriseret ved moralsk holdningsløshed, gentagne straffe eller lediggængeri, usædelig levevis o. s. v.

Straffede henføres normalt til gruppe III, kun småforseelser får lov til at passere i gruppe II.

På optagelseshjem for store drenge og piger og på ungdomshjem for drenge blev resultaterne i førkrigsårene karakteriseret som gode for 40—45 %'s vedkommende. I 1944—45 lå de tilsvarende procenttal omkring 30—35. For de på ungdomshjem anbragte piger er procenttallet for dem, der har klaret sig godt,

<sup>2)</sup> For Sveriges vedkommende foreligger en meget indgående undersøgelse, der er foretaget af Torsten Eriksson, Carl-Gunnar Janson og Ulla Larsson, og som er optaget som bilag i Strafflagberedningens slutbetänkande, Skyddslag, Stockholm 1956.

I Norge har Nils Christie foretaget en recidivundersøgelse vedrørende personer, der har fået tiltalefrafald efter barnevernsloven; undersøgelsen er omtalt af Knut Sveri i Svensk Juristtidning, 1958, p. 151 ff.

væsentligt højere, men også her viser krigsårene en tydelig tilbagegang.<sup>3)</sup>

Man må vistnok om disse ældre undersøgelser med ungdomskommissionen fremhæve, at opgørelserne er usikre på mange måder, „dels er de opstillede kriterier noget uklare og klassificeringen foretaget af vedkommende hjemms forstander, dels er der en ret stor del af tilfældene, der er uoplyst.“<sup>4)</sup>

Daværende socialinspektør Johs. Nielsen, Randers, har i 1949 i et ikke offentliggjort arbejde<sup>5)</sup> gjort rede for resultaterne af en efterundersøgelse af 120 institutionsanbragte børneværnselever, der siden 1. januar 1934 var blevet fjernet fra deres hjem i Randers. Om 2 børn foreligger der ikke oplysninger. Skematiseret kan hovedresultaterne for de 118 børn opstilles således:

	særdeles god	Tilpasning efter udskrivningen			slet
		almindelig god	fålelig	dårlig	
Drenge	9,7 %	41,7 %	19,5 %	8,3 %	20,8 %
Piger	26,1 %	43,5 %	15,2 %	10,9 %	4,3 %

I de tre første grupper falder ca. 71 % af drengene og 85 % af pigerne.

De to første grupper er ikke nærmere definerede. Om gruppe 3, *tåleligt*, fremhæves det, at børnene har fået kår, som må deles af tusinde andre i samfundet, der ikke har været under børneforsorg. Gruppe 4, *dårligt*, omfatter de børn, der har haft en kummerlig tilværelse efter udskrivningen, været straffet nogle gange og i det hele klaret sig dårligt, og om gruppe 5 siges det, at det var børn, der var forbrydere, da de blev anbragt og som har fortsat med at være det. De krav, der stilles for at et barn kan henføres til gruppe 3 med fålelig tilpasning, er, som det fremgår af den meget værdifulde oversigt over hver enkelt af de 120 børn, meget små. De omfatter adskillige tilfælde med senere kriminalitet, undertiden flere straffe og asocialitet.

I ungdomskommissionens betænkning om den tilpasningsvanskelige ungdom oplyses det, at der blandt 162 elever, der i perioden 1. april 1936 til 31. marts 1938 blev udskrevet fra ungdomshjemmene „Flakkebjerg“ og „Bråskovgård“, var 110 (68 %), der i løbet af en 5 års periode recidiverede til egentlig kriminalitet (betinget eller ubetinget fængselsstraf) og 27 (17 %), der

<sup>3)</sup> Se iøvrigt Holger Horsten, Børneforsorgen i Danmark, 2 udg. Kbh. 1953, pp. 270—74, for mere detaljerede oplysninger.

<sup>4)</sup> Den tilpasningsvanskelige ungdom. Betænkning afgivet af ungdomskommissionen, Kbh. 1952, p. 131.

<sup>5)</sup> Nyttede det? 120 Randersbørns skæbne efter ophold på opdragseshjem. Stencilret.

havde gjort sig skyldige i mindre alvorlige lovovertrædelser. Recidivtallene var en del højere for Bråskovgård end for Flakkebjerg. Det må dog tages i betragtning, dels at disse to ungdomshjem modtager de vanskeligste af børneforsorgens unge, dels at Bråskovgård med sin lukkede afdeling i en vis udstrækning anvendes som sikrings- og disciplinær-afdeling for elever, som man på grund af dårlig opførsel eller undvigelse ikke har kunnet behandle på de andre opdragelseshjem. Det anføres i betænkningen, at „ungdomshjemmenes utilfredsstillende resultater skyldes, at der i vidt omfang til disse hjem henvises elever, der er så vanskelige, at ungdomshjemmene med de forhåndenværende midler har svært ved at løse genopdragelsen på fuldt tilfredsstillende måde.“<sup>6)</sup>

I overinspektionen for børneforsorgen har man nu tilrettelagt efterundersøgelser af de institutionsanbragte børn på en bredere og solidere basis end hidtil.<sup>7)</sup> Man må med forventning se frem til de resultater, der i fremtiden kan meddeles om de fjernede børns senere tilpasning til samfundet. En planlagt, dybtgående efterundersøgelse af det af Helge Kjems for ungdomskommissionen behandlede materiale, bestående af 121 drenge og 76 piger,<sup>8)</sup> kan forhåbentlig også snart gennemføres.

Den nedenfor refererede undersøgelse er foretaget til brug for den permanente straffelovskommission og det af justitsministeriet nedsatte udvalg til overvejelse af spørgsmålet om, hvorvidt ansættelse i stillinger under stat og kommune bør være betinget af straffri vandel. Undersøgelsen har haft et afgrænset praktisk sigte og har skullet gennemføres i løbet af forholdsvis kort tid. Den har derfor ikke fået en så indgående karakter, som man ud fra almindelige kriminologiske synspunkter kunne have ønsket sig. Forfatterne har dog ment, at visse af resultaterne frembyder en sådan almen interesse, at den fortjener at blive offentliggjort. Det gælder dels om oversigter, der kan belyse, hvorledes tiltalefrafald anvendes som reaktion overfor unge lovovertrædere, og det gælder formentlig også om den — lidet dybtgående — undersøgelse af recidivet.

---

<sup>6)</sup> Den tilpasningsvanskelige ungdom, p. 131. Den nævnte undersøgelse er foretaget af sekretær i socialministeriet, Otto Wandall-Holm.

<sup>7)</sup> Smlgn. iøvrigt Betænkning vedrørende en nyordning af kriminalstatistikken. Afgivet af det af justitsministeriet nedsatte udvalg til overvejelse af en eventuel nyordning af kriminalstatistikken. Kbh. 1958 (stencil), p. 130—31, samt

Betænkning vedrørende oprettelse af et socialforskningsinstitut. Afgivet af det af socialministeriet den 3. marts 1955 nedsatte udvalg. Kbh. 1957, p. 58.

<sup>8)</sup> Se det ovenfor citerede værk, bilag 1, pp. 109 ff. En socialpsykiatrisk undersøgelse af et børneværns klientel. Ved sociallæge Helge Kjems.

*Materialet for undersøgelsen.*

Undersøgelsesmaterialet omfatter samtlige personer, for hvem der for året 1953 til Statistisk departement er indsendt straffekort med oplysninger om tiltalefrafald, der i medfør af straffelovens § 30 og/eller forsorgslovens § 150 er meddelt på det vilkår, at den pågældende undergives børneforsorg eller tilsyn af Dansk forsorgsselskab. De — iøvrigt ganske få — i medfør af straffelovens § 30 givne tiltalefrafald med vilkår om, at den pågældende undergives åndssvageforsorg, er således udskilt. Personer, for hvem der foreligger flere straffekort for 1953, er registreret i grundmaterialet med de oplysninger, der fremgår af det første kort, mens de senere afgørelser er betragtet som recidiv.

Det må antages, at materialet ikke er helt udtømmende. Ifølge årsberetning fra Landsnævnet for børneforsorg for 1953 blev der dette år i medfør af straffelovens § 30 meddelt 851 tiltalefrafald, heraf 843 med vilkår om børneforsorg eller tilsyn af forsorgsselskabet, mens materialet i denne undersøgelse omfatter 762 personer. Tallene lader sig dog ikke uden videre sammenligne. Årsberetningen indeholder på den ene side kun oplysninger om personer, der i gerningsøjeblikket var under 18 år (altså ikke tiltalefrafald efter forsorgslovens § 150), på den anden side registrerer den antallet af tiltalefrafald (ikke personer), hvilket vil sige, at unge, der i årets løb har fået flere tiltalefrafald, er registreret lige så mange gange. I nærværende undersøgelse findes der således 49 personer, der har fået 2 tiltalefrafald, og 3 personer med hver 3 tiltalefrafald i 1953.

I Statistisk departements oversigt over kriminaliteten i 1953 (Kriminalstatistik 1953, Kbh. 1955, tabel III, p. 48) foreligger der oplysninger om 1186 tiltalefrafald efter straffelovens § 30 og forsorgslovens § 150. Dette tal, der bygger på indberetninger fra politimesterembederne, ligger således meget væsentligt over antallet af straffekort indsendt til Statistisk Departement. Kriminalstatistikens tal er dog nok for stort.<sup>9)</sup>

Alt taget i betragtning synes det rimeligt at antage, at materialet af straffekort i nærværende undersøgelse ikke dækker samtlige personer, som i 1953 har fået meddelt tiltalefrafald af den her behandlede art. Der er nok grund til at regne med en vis fejlmargen ved politimesterembedernes ekspedition af straffekort. På den anden side er der ingen grund til at tro, at de fejl, der foreligger, er af systematisk karakter, således at materialet ikke skulle være repræsentativt. Ved den efterfølgende analyse er materialet iøvrigt opdelt ud fra så mange forskellige kriterier, at spørgsmålet om repræsentativitet bliver af underordnet betyd-

<sup>9)</sup> Se Bænkning vedrørende en nyordning af kriminalstatistikken, p. 84—85.

ning ved en sammenligning af recidivhyppigheder i de forskellige kategorier af unge, der har fået tiltalefrafald.

Straffekortene indeholder oplysninger om: Navn, fødselsår og -dato, fødested, stilling og civilstand. Hertil kommer angivelser af lovovertrædelsens art og tilsvarende lovbestemmelser, antallet af lovovertrædelser, tid og sted for lovovertrædelserne samt sagens udfald. Endvidere oplysninger om tidligere straffe m. v., nemlig tidspunktet for tidligere lovovertrædelser, retskreds, domsdato, lovovertrædelsens art og de dertil svarende lovbestemmelser samt oplysning om sagens udfald.

Disse straffekort er i politiets rigsregistratur påført samtlige foreliggende oplysninger om tidligere og senere kriminalitet med undtagelse af visse oplysninger, som ved den foreliggende undersøgelse skønnedes mindre betydningsfulde (oplysninger om hospitalsindlæggelser og uddrag af mentalerklæring).

Herefter er straffekortene gennemgået i Landsnævnet for børneforsorg, som har meddelt oplysninger om, hvilke personer der har været anbragt på opdragelseshjem, hjemmets navn og art samt længden af anbringelsen.

#### *Recidivbegrebet.*

Som recidiv er alene betragtet afgørelser angående *straffelovs-overtrædelser*, og kun forsåvidt sagerne er afgjort med

- a) betinget eller ubetinget frihedsstraf (hæfte, fængsel, ungdomsfængsel),
- b) foranstaltninger i henhold til straffelovens § 70, eller
- c) tiltalefrafald, der skal indføres i strafferegistret, — d. v. s. nye tiltalefrafald efter straffelovens § 30 og forsorgslovens § 150, tiltalefrafald i henhold til retsplejelovens § 723, stk. 2, jfr. stk. 3, forsåvidt de er betinget af en vis tids straffri vandel, eventuelt i forbindelse med tilsyn og andre vilkår, og tiltalefrafald mod inddragelse under åndssvageforsorg; derimod er tiltalefrafald uden vilkår eller tiltalefrafald betinget af vedtagelse af bøde eller betaling af erstatning ikke anset som recidiv.

Recidiv til arbejds hus eller sikkerhedsforvaring har ikke foreligget.

Lovovertrædelser begået under undvigelse fra opdragelseshjem er ikke anset som recidiv, hvis kriminaliteten er afgjort med nyt tiltalefrafald efter straffelovens § 30 eller forsorgslovens § 150. Disse lovovertrædelser er af en særegen karakter. Det drejer sig i almindelighed om tyverier, der har været „nødvendige“, for at de pågældende har kunnet klare sig i undvigelsestiden, og de er

ikke egnede til at bidrage til en vurdering af børneforsorgens arbejde, der ikke afsluttes, men fortsættes efter det nye tiltalefrafald. I sidstnævnte henseende forholder det sig anderledes med den undvigelseskriminalitet, der afgøres ved straffedom. Denne kriminalitet er ved undersøgelsen medregnet som recidiv.

Talmæssigt er problemet af mindre betydning. 46 personer har fået tiltalefrafald for kriminalitet, begået under undvigelse; heraf er 18 ikke (iøvrigt) recidiveret. 24 personer er idømt ungdomsfængsel for lovovertrædelse begået under undvigelse; heraf havde 6 forinden fået tiltalefrafald for undvigelseskriminalitet.

#### *Observationstiden.*

Observationstiden er forholdsvis kort. De tiltalefrafald, der danner grundlaget for undersøgelsen, er som nævnt meddelt i tiden 1. januar til 31. december 1953. Recidivundersøgelsen i rigsregistraturen er foretaget mellem den 25. oktober og den 5. december 1957. Observationstiden bliver således minimalt 3 år og 10 måneder og maksimalt 4 år og 11 måneder for de ikke institutionsanbragte personer. For 225 unge, der har været anbragt på opdragelseshjem i en del af den her nævnte observationsperiode, er den reelle observationstid dog væsentlig kortere, idet de således anbragte praktisk talt har været afskåret fra recidiv på anden måde end i forbindelse med undvigelse.

Til en vurdering af tiltalefrafald som specialpræventivt virkemiddel overfor unge lovovertrædere ville en væsentlig længere observationsperiode havde været ønskelig. Et nogenlunde sikkert skøn over disse unges kriminelle udvikling lader sig vanskeligt opstille før omkring 25-års alderen.<sup>10)</sup> Det har imidlertid ikke været muligt at fremskaffe et ældre materiale, idet Statistisk departement ikke har opbevaret straffekort med oplysninger om tiltalefrafald for tidligere år end 1953. På den anden side har danske og udenlandske undersøgelser vist, at recidiv indtræder med størst hyppighed i de allerførste år efter meddelelse af tiltalefrafald, domfældelse eller løsladelse, således at resultaterne formentlig vil give et ganske godt billede af recidivhyppigheden hos forskellige kategorier af unge lovovertrædere.

Bortset fra spørgsmålet om, i hvilken udstrækning man vil tillægge recidivundersøgelser værdi som målestok for en behandlings effektivitet, må man altså understrege, at observationsperioden er for kort til, at man nogenlunde sikkert kan vurdere tiltalefrafaldenes og specielt børneforsorgens specialpræventive betydning.

<sup>10)</sup> Smlgn. Betænkning vedrørende en nyordning af kriminalstatistikken, pp. 105—106 og p. 130.

## II. RESULTATER.

Materialet omfatter 638 mænd og 124 kvinder, hvilket vil sige, at kvinderne udgør 16,3 % af de unge, der har fået tiltalefrafald mod børneforsorg eller tilsyn af Dansk forsorgsselskab. Hyppigheden af unge kvinder, der har fået tiltalefrafald, er således noget større end hyppigheden af kvinder blandt lovovertrædere i det hele taget. Dette svarer til, hvad der er iagttaget i andre undersøgelser.<sup>11)</sup>

*Tabel 1. Unge, der i 1953 har fået meddelt tiltalefrafald efter straffelovens § 30 eller forsorgslovens § 150, opdelt efter køn og forekomsten af recidiv. Absolutte tal og procenter.*

	Mænd		Kvinder		Ialt	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Recidiverede	295	46,2	26	21,0	321	42,1
Ikke-recidiverede	343	53,8	98	79,0	441	57,9
Ialt	638	100,0	124	100,0	762	100,0

Recidivhyppigheden for mænd og kvinder fremgår af tabel 1, hvoraf det ses, at recidivhyppigheden er mere end dobbelt så stor hos unge mænd som hos unge kvinder. Også dette svarer til, hvad man på forhånd ville vente. Da kvindematerialet er forholdsvis lille, beskæftiger nedenstående redegørelse sig hovedsagelig med mændene, mens der til slut meddeles visse summariske oplysninger om de kvindelige lovovertrædere.

## A. MÆNDENE.

1. *Recidivets art.*

Af de 638 unge mænd, overfor hvem der i 1953 er frafaldet tiltale mod forsorg, er — som det fremgår af tabel 1 — ialt 295 recidiveret inden udgangen af observationsperioden. Tabel 2 giver en oversigt over arten af de sanktioner, der er anvendt ved første recidiv. Det ses af tabellen, at 89 af recidivisterne (30 %) påny er meddelt tiltalefrafald, mens de resterende 70 % for hovedpartens vedkommende fordeler sig på betingede (34 %) og ubetingede (16 %) fængselsstraffe samt ungdomsfængsel (13 %). Det er altså en meget stor del af recidivisterne, der ved ny kriminalitet er placeret under de mere forsorgsprægede kriminalretlige reaktioners område. Af de 89 recidivister, overfor hvem tiltale igen blev frafaldet, er 41 recidiveret påny og idømt egentlige

<sup>11)</sup> En mere detaljeret undersøgelse af sammenhængen mellem køn, alder og kriminalitet vil findes i Karl O. Christiansen, Ungdomskriminaliteten i Danmark, 1933—1955, der vil blive offentliggjort som bilag til den permanente straffelovskommissions betænkning om ungdomskriminaliteten.



Tabel 2. Unge mandlige recidivister, opdelt efter arten af sanktion anvendt overfor dem ved første recidiv efter tiltalefrafaldet i 1953. Absolutte tal og procenter.

	Abs. tal	%
Tiltalefrafald mod børneforsorg	89	30,2
Tiltalefrafald iøvrigt	7	2,4
Betinget hæfte	3	1,0
Ubetinget hæfte	9	3,1
Betinget fængsel	101	34,2
Ubetinget fængsel	46	15,6
Ungdomsfængsel	38	12,9
Sindssygehospital	1	0,3
Psykopatforvaring	1	0,3
Ialt	295	100,0

straffe inden udgangen af observationsperioden. 11 er ved andet recidiv påny meddelt tiltalefrafald, og 37 er ikke recidiveret senere.

### 2. Antal tidligere tiltalefrafald.

For 122 af de unge mænd (19,1 %) er det i 1953 meddelte tiltalefrafald ikke det første. Opdeles materialet efter antallet af tidligere tiltalefrafald (se tabel 3), ses det, at recidivprocenten stiger væsentligt med antallet af tidligere tiltalefrafald.

Tabel 3. Unge mænd, der i 1953 har fået meddelt tiltalefrafald efter straffelovens § 30 eller forsorgslovens § 150, opdelt efter antal tidligere tiltalefrafald og senere recidiv. Absolutte tal og procenter.

	Antal tidligere tiltalefrafald				Ialt
	Ingen	1	2	3	
Ialt i gruppen	516	97	22	3	638
Heraf recidivister	212	62	18	3	295
% recidivister	41,1	63,9	81,8	100,0	46,2

### 3. Alderens betydning.

I tabel 4 er materialet opdelt på alder og forekomsten af tidligere tiltalefrafald. Det fremgår af tabellen, at alderen i disse unge årgange ikke er nogen meget væsentlig recidivfaktor. For de unge, der ikke tidligere har fået tiltalefrafald, synes recidivet dog at aftage fra 17-års alderen. For dem, der tidligere har et eller flere tiltalefrafald, er tendensen uklar.

### 4. Kriminalitetens art.

Recidivet afhænger efter de foretagne undersøgelser ikke meget af arten af de begåede lovovertrædelser. Det er dog væsentligt

Tabel 4. Unge mænd, der i 1953 har fået meddelt tiltalefrafald efter straffelovens § 30 eller forsorgslovens § 150, opdelt efter alder, forekomsten af tidligere tiltalefrafald og senere recidiv. Absolutte tal og procenter.

Alder	Ingen tidligere tiltalefrafald			Tidligere tiltalefrafald			Ialt		
	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %
15 år	80	27	33,8	1	1	100,0	81	28	34,6
16 år	164	72	43,9	28	17	60,7	192	89	46,4
17 år	193	85	44,0	46	32	69,6	239	117	49,0
18 år	74	27	36,5	33	21	63,6	107	48	44,9
19 år	4	1	25,0	12	12	100,0	16	13	81,3
20 år	1	—	—	1	—	—	3	—	—
Ialt	516	212	41,1	122	83	68,0	638	295	46,2

højere for dem, der ved tiltalefrafaldet eller tidligere har begået flere forskellige arter af lovovertrædelser (60 %) end for dem, der i 1953 eller tidligere kun har gjort sig skyldige i en enkelt art af kriminelle handlinger (44 %).

#### 5. Vilkkårene for tiltalefrafaldet.

Da vilkkårene for tiltalefrafaldet er af afgørende betydning for de unges livsforhold i den efterfølgende periode, er materialet opdelt i følgende fem grupper:

I. I tiltalefrafaldet er alene optaget vilkkår om, at den pågældende skal undergives eller forblive under børneforsorg (evt. en vis tid udover det fyldte 18. år), og børneforsorgsforanstaltningen består alene i beskikkelse af tilsyn, eventuelt i forbindelse med anden forebyggende børneforsorg.

II. Tiltalefrafaldet har samme indhold som under I, men den pågældende er på tiltalefrafaldets tidspunkt eller senere efter børneforsorgens bestemmelse anbragt på opdragelseshjem, herunder eventuelt ungdomshjem. (I de fleste tilfælde er anbringelsen sket forud for tiltalefrafaldet. Kun godt en halv snes personer i denne gruppe på ialt 142 mænd er først anbragt efter tiltalefrafaldet. I enkelte tilfælde er anbringelsen sket så lang tid efter tiltalefrafaldet, at den pågældendes senere tilpasningsvanskeligheder må antages at have været bestemmende for beslutningen om anbringelse).

III. I tiltalefrafaldet er optaget vilkkår om, at den pågældende skal undergives børneforsorg og anbringes i opdragelses-

hjem, men statsadvokatens resolution indeholder ingen udtalelse om, hvilken art opdragelseshjem han skal anbringes på.

IV. Tiltalefrafaldet lyder på, at den pågældende skal undergives børneforsorg og anbringes i *ungdomshjem*.

V. Tiltalefrafald efter straffelovens § 30 med vilkår, at den pågældende undergives tilsyn af Dansk forsorgsselskab.

Grupperne II, III og IV omfatter altså unge, der i kortere eller længere tid har været anbragt på institutioner, mens grupperne I og V tæller dem, der kun er undergivet tilsyn. I tabel 5 er materialet opdelt på disse fem grupper samt forekomsten af tidligere tiltalefrafald. Det ses, at recidivprocenten er mindst for de ikke-institutionsanbragte, højere for de ifølge tiltalefrafaldet på op-

Tabel 5. Unge mænd, der i 1953 har fået meddelt tiltalefrafald efter straffelovens § 30 eller forsorgslovens § 150, opdelt efter tiltalefrafaldets art, forekomsten af tidligere tiltalefrafald og senere recidiv. Absolutte tal og procenter.

	Ingen tidligere tiltalefrafald (men evt. børnev. sager)			Tidligere tiltalefrafald			Ialt		
	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %
Gruppe I (børnefs. + tilsyn)	340	120	35,3	42	29	69,0	382	149	39,0
Gruppe II (b.fs. + tils., sen. anbr.)	111	59	53,2	32	23	71,9	143	82	57,3
Gruppe III (b.fs. + anbr. p. opdr.hj.)	23	11	47,8	17	8	47,1	40	19	47,5
Gruppe IV (b.fs. + anbr. p. ungd.hj.)	13	12	92,3	29	21	72,4	42	33	78,6
Gruppe V (tils. af Dansk forsorgssel.)	29	10	34,5	2	2	100,0	31	12	38,7
Ialt	516	212	41,1	122	83	68,0	638	295	46,2

dragelseshjem anbragte og højst for dem, der ifølge vilkårene er anbragt på ungdomshjem, mens de af børneforsorgen administrativt anbragte placerer sig imellem de to sidstnævnte grupper. Den omstændighed, at gruppe II (anbragt af børneforsorgen uden at denne anbringelse har været vilkår i tiltalefrafaldet) har en højere recidivprocent end gruppe III (anbragt på opdragelseshjem af børneforsorgen som vilkår for tiltalefrafaldet) kan umiddelbart forekomme ejendommeligt, da det vilkår, der er knyttet til tiltalefrafaldet, for en almindelig betragtning må synes strengere for gruppe III end for gruppe II. Dette kan hænge sammen

med, at gruppe III *kan* omfatte personer, som anklagemyndigheden på grund af karakteren af de pågældende lovovertrædelser har ment det formålstjenligt at anbringe på hjem, selv om de iøvrigt ikke har frembudt så betydelige adfærdsvanskeligheder, at anbringelse på dette grundlag ville have været påkrævet. På den anden side kan der meget vel i gruppe II forekomme tilfælde med kriminalitet af mindre alvorlig art, som ikke i sig selv indicerer nogen anbringelse, men som kombineret med tilpasningsvanskeligheder af anden art allerede tidligere — efter børneforsorgens skøn — har kvalificeret dem til anbringelse på en institution. Det skal tilføjes, at det ikke ved den efterfølgende analyse er lykkedes at påvise recidivfaktorer af den på straffekortet og i rigsregistraturen registrerede art, som kan forklare forskellen. Forskellen i recidivhyppighed for gruppe II og III er særlig stor i den kategori af unge, der tidligere har fået meddelt tiltalefrafald. Iøvrigt er tallene så små, at forskellen, der ikke er statistisk signifikant, måske kan opfattes som tilfældig.

I den efterfølgende analyse er grupperne I og V på grund af ligheden i reaktionen (tilsyn) og i recidivet (ca. 39 %) slået sammen.

Opdeler man på denne måde i ikke-anbragte og anbragte, bliver recidivprocenten for de ikke anbragte ca. 40 og for de anbragte ca. 60.

#### 6. Geografisk miljø.

Hovedparten af de unge mænd, der er meddelt tiltalefrafald, er født i byerne, ca. en fjerdedel i landkommuner. Fordelingen fremgår af tabel 6, hvor materialet er yderligere opdelt i anbragte og ikke-anbragte. Det fremgår af tabellen, at recidivet er lidt højere i hovedstaden (49 %) end i provinsbyerne og bymæssige bebyggelser (46 %), mens det er lavest i landkommunerne (43 %). De anbragte har overalt et væsentligt højere recidiv end

Tabel 6. Unge mænd, der i 1953 har fået meddelt tiltalefrafald efter straffelovens § 30 eller forsorgslovens § 150, opdelt efter fødested, tiltalefrafaldets art og forekomsten af recidiv. Absolutte tal og procenter.

	Anbragte (gruppe II, III og IV)			Ikke anbragte (gruppe I og V)			Ialt		
	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %
Hovedstaden	105	60	57,1	136	58	42,6	241	118	49,0
Provinsbyer og bymæssige bebyggelser	85	47	55,3	159	65	40,9	244	112	45,9
Landkommuner	35	27	77,1	118	38	32,2	153	65	42,5
Ialt	225	134	59,6	413	161	39,0	638	295	46,2

Tabel 7. Unge mænd, der i 1953 har fået meddelt tiltalefrafald efter straffelovens § 30 eller forsorgslovens § 150, opdelt efter retskreds for afgørelsen, tiltalefrafaldets art og forekomsten af recidiv. Absolutte tal og procenter.

	Anbragte (gruppe II, III og IV)			Ikke anbragte (gruppe I og V)			Ialt		
	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %
Hovedstaden	96	56	58,3	145	60	41,4	241	116	48,1
Provinsbyer og bymæssige bebyggelser	104	61	58,7	211	83	39,3	315	144	45,7
Landkommuner	25	17	68,0	57	18	31,6	82	35	42,7
Ialt	225	134	59,6	413	161	39,0	638	295	46,2

de ikke-anbragte. I landkommunerne er denne forskel væsentlig større end i byerne.

Fordelingen efter den retskreds, hvor tiltalefrafaldet er meddelt (hovedstaden, provinsbyerne eller landkommunerne) fremgår af tabel 7. Tallene for unge i landkommunerne er væsentlig mindre end ved klassifikationen efter fødested, hvilket antagelig først og fremmest er udtryk for den vandring, der foregår fra land til by. Recidivet er, som det ses, væsentligt højere i byerne end på landet og lidt større i hovedstaden end i provinsbyerne. Også ved denne opdeling er recidivet overalt størst for de anbragte og mindst for de ikke-anbragte og ligeledes med den mest udtalte forskel for de unge fra landkommunerne.

Det gælder således ved begge opdelinger, at den højeste recidivprocent forekommer hos de institutionsanbragte unge, der stammer fra landet. Dette kan måske skyldes, at en fjernelse og den dermed følgende omplantning til et institutionsmiljø er en langt mere gennemgribende omvæltning for børn og unge, der er opvokset på landet, end for de børn og unge, der er opvokset i byerne. Det kan imidlertid også skyldes, at man på landet kun skrider til fjernelse i de allervesteste tilfælde.

En opdeling efter fødested og straffested, der giver mulighed for at belyse indflydelsen af miljøskifte på recidivhyppigheden, skal ikke refereres her, men resultaterne tyder nærmest på, at miljøskifte i den her nævnte forstand er uden større indflydelse på recidivet.

### 7. Tidligere tiltalefrafald og institutionsanbringelse.

Da recidivhyppigheden afhænger af forekomsten af tidligere tiltalefrafald og af anbringelse eller ikke-anbringelse på institution, er materialet i tabel 8 klassificeret ud fra disse to synspunkter. Det fremgår af tabellen, at recidivet er størst hos unge, der tidligere har fået meddelt tiltalefrafald, og som har været an-

Tabel 8. Unge mænd, der i 1953 har fået meddelt tiltalefrafald efter straffelovens § 30 eller forsorgslovens § 150, opdelt efter forekomsten af tidligere tiltalefrafald, institutionsanbringelse og senere recidiv. Absolutte tal og procenter.

	Ingen tidligere tiltalefrafald eller sager til børneværnet			1 eller flere tidl. tiltalefrafald eller tidl. børneværnsager			Ialt		
	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %	Ialt i gruppen	Heraf recidivister	Recidiv %
Anbragte (gruppe II, III og IV)	104	58	55,8	121	76	62,8	225	134	59,6
Ikke-anbragte (gruppe I og V)	320	105	32,8	93	56	60,2	413	161	39,0
Ialt	424	163	38,4	214	132	61,7	638	295	46,2

bragt på institution (62 %); det ligger kun lidt lavere for ikke-anbragte unge med tidligere tiltalefrafald (61 %) og ikke væsentligt lavere for unge, der for første gang får meddelt tiltalefrafald og anbringes på institution (56 %). En klart lavere recidivhyppighed forekommer hos rene begyndere, der ikke anbringes på institution (33 %). Dette vil anderledes udtrykt sige, at der hos de unge, der anbringes på institution, ikke er nogen væsentlig forskel på, om de er rene begyndere eller tidligere har fået meddelt tiltalefrafald. Og for de unge, der tidligere har fået meddelt tiltalefrafald, synes det uden betydning, om de anbringes på institution eller ej. Fremtidsudsigterne er altså gunstigst for de begyndere, overfor hvem man ikke anser det for nødvendigt at skride til fjernelse. I hvilket omfang dette resultat skyldes, at der på forhånd sker et udvalg af de mindst tilpasningsvanskelige i denne kategori, eller det beror på, at de pågældende får den lemfældigste behandling, idet de undgår fjernelse, kan ikke siges.

#### 8. Observationstidens betydning.

Observationsperioden er væsentlig længere for de ikke-anbragte end for de fjernede unge. Når man til trods for dette alligevel har fundet de højeste recidivprocenter blandt de anbragte, er det udtryk for, at forskellen i recidivhyppighed indenfor en fikseret observationsperiode må være endnu større, end det fremgår af de hidtil anførte tabeller. Af de 225 institutionsanbragte har ca.  $\frac{1}{3}$  været anbragt på institutioner i mere end 1 år. Fradrages disse anbringelsestider, således at man for personer, der har været anbragt på hjem, betragter hjemgivelsestidspunktet som observationsperiodens indledning, er det muligt at foretage en beregning af varigheden af den kriminalitetsfri periode på ensartet måde for de anbragte og de ikke-anbragte.

De efterfølgende beregninger er foretaget således:

For hver enkelt person har man fastlagt dels varigheden af den tid, hvor han har været under observation, dels hans eventuelle recidivs tidsmæssige placering indenfor observationsperioden. Observationsperioden er opdelt i en række på hinanden følgende mindre tidsrum (kvartaler, halvår, helår). Det er dernæst beregnet, hvor mange personer der har kunnet observeres i den pågældende periode, nemlig det samlede antal observander ÷ de ikke recidiverede unge, hvis observationstid er udløbet før delperiodens begyndelse. Dernæst har man optalt, hvor mange

*Tabel 9. Unge mænd, der i 1953 har fået meddelt tiltalefrafald efter straffelovens § 30 eller forsorgslovens § 150, opdelt efter tiltalefrafaldets art, forekomsten af tidligere tiltalefrafald, observationstiden og recidiv. Absolutte tal, procenter og kumulerede procenter.*

*Ikke-anbragte (gruppe I + V).*

Observations- tid	Ingen tidligere tiltalefrafald eller sager til børneværnet				Tidligere sager til børne- værnet (ingen tiltalefr.)				Tidligere tiltalefrafald			
	Ialt i grup- pen	Heraf reci- divi- ster	Reci- div %	Kumu- lerede %	Ialt i grup- pen	Heraf reci- divi- ster	Reci- div %	Kumu- lerede %	Ialt i grup- pen	Heraf reci- divi- ster	Reci- div %	Kumu- lerede %
0—3	320	4	1,3	1,3	49	3	6,1	6,1	44	4	9,1	9,1
4—6	320	7	2,2	3,5	49	4	8,2	14,3	44	1	2,3	11,4
7—9	320	18	5,6	9,1	49	4	8,2	22,5	44	3	6,8	18,2
10—12	320	11	3,4	12,5	49	5	10,2	32,7	44	4	9,1	27,3
13—18	320	18	5,6	18,1	49	4	8,2	40,9	44	12	27,3	54,6
19—24	320	10	3,1	21,2	49	2	4,1	45,0	44	3	6,8	61,4
25—36	320	22	6,9	28,1	49	2	4,1	49,1	44	3	6,8	68,2
37—48	320	14	4,4	32,5	49	1	2,0	51,0	43	1	2,3	70,5
49—54	280	1	0,4	32,9	43	—	—	—	43	—	—	—
55—60	176	—	—	—	32	—	—	—	37	—	—	—
	(320)	105			(49)	25			(44)	31		

*Anbragte (gruppe II + III + IV).*

0—3	104	8	7,7	7,7	43	1	2,3	2,3	78	14	17,9	17,9
4—6	103	11	10,7	18,4	43	1	2,3	4,6	78	9	11,5	29,4
7—9	103	7	6,8	25,2	42	1	2,4	7,0	78	5	6,4	35,8
10—12	103	8	7,8	33,0	42	2	4,8	11,8	78	6	7,7	43,5
13—18	103	11	10,7	43,7	42	7	16,7	28,5	78	9	11,5	55,0
19—24	101	3	3,0	46,7	41	4	9,8	38,3	78	2	2,6	57,6
25—36	98	8	8,2	54,9	40	4	10,0	48,3	78	4	5,1	62,7
37—48	90	2	2,2	57,1	35	4	11,4	59,7	72	3	4,2	66,9
49—54	70	0	—	—	27	0	—	—	59	0	—	—
55—60	61	0	—	—	24	0	—	—	52	0	—	—
	(104)	58			(43)	24			(78)	52		

personer der er recidiveret (for første gang) i den første, anden, tredje o. s. v. delperiode af observationstiden. Endelig er de tilsvarende procenter kumuleret, således at man i en tabel kan se, hvor stor recidivprocenten er indenfor 3, 6, 9 . . . 36, 48 måneder etc. Sådanne beregninger er gennemført ved behandlingen af samtlige ovenfor omtalte mulige recidivfaktorer. Resultaterne har ikke givet anledning til nogen modifikation af de konklusioner, der er draget på basis af de direkte beregnede recidivprocenter. De giver imidlertid et godt indtryk af, hvordan recidivsandsynligheden aftager, efter at det første observationsår er forløbet.

Et par af disse oversigter er derfor gengivet i tabel 9, der vedrører ikke-anbragte og fjernede unge, opdelt i undergrupper efter forekomsten af tidligere kriminalitet. For de anbragte kulminerer recidivhyppigheden indenfor de første 6 måneder af observationsperioden; for de ikke-anbragte indenfor det første år, dog med en enkelt undtagelse i en talmæssigt ikke særlig stærkt repræsenteret gruppe. Det er således rigtigt, når man lægger særlig vægt på at støtte de unge, der kommer under tilsyn, og dem, der udskrives fra institutioner, i den første, vanskelige tid.

## B. KVINDERNE.

Af de 124 kvinder er som nævnt 26 eller 21 % recidiveret. De fordeler sig efter sanktionen ved første recidiv som anført i tabel 10. Det ses af tabellen, at 11 ved første recidiv har fået nyt tiltalefrafald, mens 11 er idømt betingede fængselsstraffe.

Af de 26 recidivister er 9 senere påny recidiveret.

*Tabel 10. Recidiverede unge kvinder, der i 1953 har fået meddelt tiltalefrafald efter straffelovens § 30 eller forsorgslovens § 150, opdelt efter sanktion ved første recidiv.*

Tiltalefrafald mod børneforsorg	11
Tiltalefrafald iøvrigt	1
Ubetinget hæfte	1
Betinget fængsel	11
Ubetinget fængsel	1
Sindssygehospital	1
<hr/>	
Ialt	26

## III. SAMMENFATNING OG DISKUSSION.

Undersøgelsen omfatter 638 mænd og 124 kvinder, der i 1953 er meddelt tiltalefrafald mod børneforsorg eller tilsyn af Dansk forsorgsselskab. Efterundersøgelsen er foretaget i de sidste måneder af 1957.

1) Recidivhyppigheden er for mændene 46 %, for kvinderne 21 %. 2) Af de mandlige recidivister har 30 % påny fået tiltale-



frafald, men knap halvdelen af disse er igen recidiveret og idømt egentlige straffe. 3) Recidivhyppigheden stiger stærkt med antallet af tidligere tiltalefrafald. 4) Alderen synes i dette materiale af unge ikke at være nogen væsentlig recidivfaktor. 5) Unge, der har begået flere forskellige arter af lovovertrædelser, tæller flere recidivister end lovovertrædere, der kun har gjort sig skyldige i en enkelt art af lovovertrædelser. 6) Recidivhyppigheden er lavest for de unge, der alene undergives tilsyn; det stiger for unge, der har vilkår om anbringelse på opdragelseshjem, er større for de af børneforsorgen anbragte, uden at anbringelsen har været vilkår for tiltalefrafaldet, og størst for unge, der er meddelt tiltalefrafald på vilkår af anbringelse på ungdomshjem. 7) De institutionsanbragte unge, der stammer fra landet, recidiverer væsentligt hyppigere end andre kategorier fra land og by; men geografisk miljø synes iøvrigt ikke i dette materiale at være nogen fremtrædende recidivfaktor. 8) Recidivhyppigheden er væsentlig lavere hos rene begyndere, der ikke er fjernede fra deres hjem, end hos de institutionsanbragte og de unge, der tidligere har fået tiltalefrafald. 9) Tilbagefaldet er i almindelighed størst indenfor observationsperiodens første år. Det sker hurtigst for de institutionsanbragte unge og langsomst for ikke-anbragte begyndere.

Det fremgår af denne undersøgelse, at recidivet har en væsentlig sammenhæng med følgende faktorer: køn, antallet af tidligere meddelte tiltalefrafald, kriminalitetens brogethed, vilkåret for og andre følger af tiltalefrafaldet, specielt institutionsanbringelse.

Derimod har man ikke kunnet påvise nogen væsentlig forskel på recidiv indenfor de forskellige alderstrin.

En række faktorer, der kan være af afgørende betydning for forekomsten af recidiv, har ikke kunnet behandles på grundlag af straffekortenes oplysninger.

Recidivhyppigheden siger som anført i indledningen intet om børneforsorgens effektivitet, og den er ikke tilstrækkelig som basis for en vurdering af denne reaktionsforms specialpræventive virkninger. At 46 % (for de ikke-anbragte ca. 40 % og for de anbragte ca. 60 %) påny har gjort sig skyldige i kriminelle handlinger, som har givet anledning til indskriden fra myndighedernes side, kan man efter indstilling og temperament betragte som noget højst beklageligt, eller man kan med tilfredshed konstatere, at det dog er mere end halvdelen af de unge med tiltalefrafald på de her nævnte vilkår, som synes at klare sig. En vurdering af dette resultat forudsætter for det første en mere indgående analyse af klientellet og for det andet på tilsvarende måde behandlede sammenligningsmaterialer, som ikke foreligger<sup>12</sup>).

<sup>12</sup>) I den nyeste svenske tilbagefaldsundersøgelse er tilbagefaldsprocenten i løbet af en 5-års periode for unge, der opnår „återfalls-

Kirchheiner har i en artikel <sup>13)</sup> oplyst, at 191 personer, overfor hvem der i 1950 blev undladt tiltale efter straffelovens § 30 eller forsorgslovens § 150 i København, i løbet af en observationsperiode på godt og vel 2 år viste en recidivprocent på ca. 43. I betragtning af den korte observationsperiode må dette resultat nærmest betragtes som dårligere.

I en undersøgelse af ungdomsfængselsfanger, som Flemming Lerche har foretaget for direktoratet for fængselsvæsenet,<sup>14)</sup> er recidivprocenten for en 5-års periode for de siden 1945 løsladte godt 40. Da det her drejer sig om unge mænd, der er anbragt i fængsel, bør recidivhyppigheden sammenlignes med recidivhyppigheden hos de unge, der opnår tiltalefrafald og fjernes (ca. 60 %). Man kan imidlertid heller ikke på dette grundlag uden videre fastslå, at ungdomsfængslets behandling er mere effektiv end børneforsorgens anbringelse på opdragelseshjem. Dels omfatter ungdomsfængselsklientellet en gruppe unge lovovertrædere, hvis sociale forhold i almindelighed må anses for bedre end børneforsorgens institutionsanbragte, dels er alderen ved løsladelse fra ungdomsfængslet noget højere, og det fremgår klart af den nævnte undersøgelse, at recidivhyppigheden aftager med voksende alder allerede fra 18-års alderen. Når noget lignende ikke har kunnet påvises i nærværende undersøgelse, skyldes det antagelig, at materialet kun omfatter få 19-årige. Det kan derfor ikke anses for ganske udelukket, at børneforsorgens større recidivhyppighed hænger sammen med klientellets lavere alder.

På mange vil de her meddelte høje recidivtal virke chokerende. De demonstrerer klart, at man ikke i øjeblikket indenfor dansk børneforsorg besidder metoder, som gør det muligt at behandle mere end godt og vel halvdelen af de unge lovovertrædere, således at de ikke påny kommer i konflikt med myndighederne. Det er derfor vigtigt, at der hånd i hånd med en udbygning af børneforsorgen foretages mere indgående undersøgelser af børneforsorgsklientellet, de eksisterende behandlingsmuligheder og deres resultater. Kun på denne måde vil man blive i stand til at anvise nye veje indenfor et af de vigtigste områder af kriminalpolitikken.

*Karl O. Christiansen. L. Nordskov Nielsen.*

eftergift“, 29 % (Torsten Eriksson, Carl-Gunnar Janson och Ulla Larsson, „Återfall i brott bland unga lagöverträdare“, Skyddslag, Strafflagberedningens slutbetänkande. S.O.U. 1956:55, Stockholm 1956, bilag, pp. 49—50). Der er ingen tvivl om, at denne kategori af unge svenske lovovertrædere på afgørende punkter adskiller sig fra unge danske lovovertrædere, der opnår tiltalefrafald, og iøvrigt er forholdene også i andre henseender vidt forskellige i Sverige og Danmark. Man skal derfor afstå fra en nærmere diskussion af resultaterne.

<sup>13)</sup> K. Kirchheiner, Om tiltalefrafald. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab, 1953, p. 197.

<sup>14)</sup> Nogle oplysninger om de til ungdomsfængsel dømte personer i årene 1933—54. (Offentliggøres som bilag til den permanente straffelovskommissions betænkning om ungdomskriminalitet).